

Nederlandse
Zorgautoriteit

Het Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport
Minister H.M. de Jonge
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Newtonlaan 1-41
3584 BX Utrecht

Postbus 3017
3502 GA Utrecht

T 030 296 81 11
F 030 296 82 96
E info@nza.nl
I www.nza.nl

Uw brief van
7 februari 2019

Uw kenmerk
1480654- 187008-PZo

Behandeld door

Telefoonnummer

E-mailadres

Kenmerk

Behandeld door

Telefoonnummer

E-mailadres
info@nza.nl

Kenmerk
324533/499690

Onderwerp

Uitvoeringstoets en toezichtbaarheids- en handhaafbaarheidstoets
voorlopig vrije prestatie

Datum

27 maart 2019

Geachte heer De Jonge,

In uw brief van 7 februari 2019 verzocht u de NZa om een toets uit te brengen over de uitvoerbaarheid en de toezichtbaarheid en handhaafbaarheid voor de NZa van het beoogde nieuwe instrument van de voorlopig vrije prestatie. Het voornemen is om dit instrument via een nota van wijziging toe te voegen aan het wetsvoorstel met nummer 34 445.¹ Hierbij informeren wij u over de uitkomsten van onze toets.

Wij signaleren dat de verhouding van de voorlopig vrije prestatie ten opzichte van de bestaande opties om maatwerk en innovatie te faciliteren via de bekostiging met het huidige voorstel voor ons niet duidelijk is. Voor de uitvoering is helderheid hierover van belang. Dit is onder meer van belang om te kunnen beoordelen wanneer welke regels van toepassing zullen zijn en voor het inzicht in de toepassingsmogelijkheden van de verschillende opties. Bij de bestaande opties denken we hierbij onder meer aan de facultatieve prestatie en de experimenteermogelijkheid. Afgezien daarvan, leidt de toets tot de conclusie dat wij onder de genoemde voorwaarden in staat zijn om de taken uit te voeren die de conceptwettekst voor de voorlopig vrije prestatie bij de NZa neerlegt. Wij signaleren daarbij nog enkele aandachtspunten die voor een goede uitvoering en voor het toezicht en de handhaving van belang zijn. Waar relevant doen we in relatie tot het aandachtspunt een suggestie voor het aanpassen van de wettekst of de toelichting daarbij.

Achtereenvolgens zullen wij in deze toets ingaan op het volgende:

1. enkele inleidende opmerkingen;
2. uitvoerbaarheid;
3. toezichtbaarheid en handhaafbaarheid;

¹ Het wetsvoorstel Wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg en enkele andere wetten in verband met aanpassingen van de tarief- en prestatieregulering en het markttoezicht op het terrein van de gezondheidszorg. Wij zijn in deze toets uitgegaan van de conceptwettekst voor de voorlopig vrije prestatie en de nota van toelichting daarbij die wij per e-mail van uw ministerie hebben ontvangen.

4. extra werkzaamheden voor de NZa.

Kenmerk
324533/499690

Daarbij zullen wij aandacht besteden aan de specifieke vragen die u stelt in de adviesaanvraag. Aan het slot vatten we de hoofdpunten van deze brief samen.

Pagina
2 van 16

1. Inleidende opmerkingen

Het concept voor de derde nota van wijziging bevat onder meer het ongedaan maken in het wetsvoorstel van de omslag van het verbodsstelsel ('prestaties worden gereguleerd, tenzij') naar het gebodsstelsel ('prestaties zijn vrij, mits'). Om maatwerk en innovatie te stimuleren, voegt dit concept tevens een nieuw instrument toe aan de Wmg: de voorlopig vrije prestatie.

Met de voorlopig vrije prestatie wordt de zorgaanbieder in staat gesteld om, in afwijking van de door de NZa vastgestelde (individuele of collectieve) prestatiebeschrijving, een andere prestatiebeschrijving te hanteren indien, kort gezegd:

- het een vorm van zorg betreft die is aangewezen in een ministeriële regeling;
- er hierover een overeenkomst is met de ziektekostenverzekeraar van de betreffende verzekerde;
- deze prestatie is gemeld bij de NZa;
- de prestatie binnen een bij ministeriële regeling bepaalde periode is gedeclareerd na de melding;
- en het in rekening gebrachte tarief betrekking heeft op zorg geleverd aan een verzekerde van de bovengenoemde ziektekostenverzekeraar.

De NZa zal worden gevraagd om een uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets voor deze ministeriële regeling. De ministeriële regeling zal worden voorgehangen bij het parlement.

2. Uitvoerbaarheid

Met de voorlopig vrije prestatie ontstaat in de bekostiging in feite, naast onder meer eventuele experimenten en facultatieve prestaties,² een extra categorie die snelle start van een innovatieve prestatie en bekostiging daarvan moet faciliteren. De zorgaanbieder heeft daarbij niet eerst een prestatiebeschrijving van de NZa nodig.

In twee eerdere uitvoeringstoetsen schetste de NZa al uitvoerig de randvoorwaarden en aandachtspunten die van belang zijn bij vrije prestaties. Het gaat hierbij om het advies 'Uitvoeringstoets experimenten vrije prestaties, Ruimte voor vrije prestaties in de bekostiging' van oktober 2016 en het advies 'Uitvoeringstoets en fraudetoets Wetsvoorstel Wet herpositionering taken NZa en deregulering' van mei

---

² Voor een aantal (eerstelijns)zorgsectoren heeft de NZa de mogelijkheid van zogenaamde facultatieve prestaties in haar regelgeving opgenomen. Die mogelijkheid houdt kortgezegd in dat een eigen prestatiebeschrijving kan worden gehanteerd die afwijkt van de vaste prestatiebeschrijvingen die de NZa heeft vastgesteld. Een voorwaarde daarbij is dat de zorgaanbieder en ziektekostenverzekeraar daar een overeenkomst over hebben gesloten. Ook geldt dat de NZa de facultatieve prestatie nog wel moet vaststellen, op basis van een verzoek van de zorgaanbieder en ziektekostenverzekeraar. De NZa toetst die aanvraag normaliter marginaal (onder meer op transparantie).

2015. Deze randvoorwaarden en aandachtspunten³ gelden ook voor de voorlopig vrije prestatie. Dit met inachtneming van onze aanvullende opmerkingen in de voorliggende toets.

Kenmerk
324533/499690

Pagina
3 van 16

In de voorliggende uitvoeringstoets concentreren wij ons op de aanvullende aandachtspunten voor de uitvoerbaarheid die specifiek met dit nieuwe instrument van een voorlopig vrije prestatie samenhangen. Daarbij gaan we ook in op de verhouding tot de al bestaande reguleringsmogelijkheden. Vanuit dat oogpunt wijzen wij op het volgende:

- *Nadere uitwerking en analyse*
De precieze uitwerking van de voorlopig vrije prestatie vindt plaats via een ministeriële regeling. Onder de huidige Wmg worden de hoofdkaders van het reguleringsbeleid voor onder meer experimenten en (facultatieve) prestaties bepaald via een aanwijzing. Ten behoeve van opname in de ministeriële regeling wordt per zorgvorm bekeken of deze klaar is voor deze stap. Daarbij zal onder meer worden gezien of aan de vereiste randvoorwaarden wordt voldaan (bijvoorbeeld op het vlak van transparantie). Ook de effecten van voorlopig vrije prestaties op systeemtaken, zoals de uitvoering van de risicoverevening en de eventuele macrobeheersing van de kosten, kunnen daarbij verder in kaart worden gebracht. Om de uitvoerbaarheid⁴ nader in beeld te kunnen brengen, is van belang dat de NZa bij zulke analyses wordt betrokken. De in het concept voor de nota van toelichting genoemde toets van de NZa op de ministeriële regelingen kan daarvoor worden benut. Hierbij speelt ook de vraag hoe (breed) de vormen van zorg waarvoor de voorlopig vrije prestatie wordt geïntroduceerd worden gedefinieerd⁵ en hoe daarbij wordt omgegaan met de schotten tussen de zorgvormen - domeinen. Wij kunnen u desgewenst eerst adviseren vanuit onze marktexpertise omtrent de vraag welke zorgvormen in aanmerking kunnen komen voor een voorlopig vrije prestatie.
- Net als voor de facultatieve prestatie, verwachten wij dat voor vrije prestaties primair zorgvormen in aanmerking komen waarvoor vrije tarieven kunnen gelden. Het vrijgeven van de prestatie kan dan een volgende stap zijn. Indien ook voor een zorgvorm waarvoor de tarieven nog gereguleerd worden een voorlopig vrije prestatie wordt overwogen, dan voorzien wij daarvoor mogelijk extra aandachtspunten. Bij de in de vorige bullet genoemde analyse en uitvoeringstoets zal daar dan naar gekeken moeten worden. In dat geval zal immers gelden dat de NZa behalve prestaties ook tarieven moet reguleren voor het geval er geen eigen prestatie is overeengekomen tussen de zorgaanbieder en de ziektekostenverzekeraar. Daarbij kan dan de vraag rijzen of de beschikbaarheid en vergelijkbaarheid van data voor kostenonderzoeken en tariefstelling nog voldoende geborgd zijn indien ook voorlopig vrije prestaties worden gedeclareerd, en of in dat kader eventueel aanvullende maatregelen nodig zijn.⁶

³ Zoals het waar nodig op andere wijze vormgeven van eenheid van taal voor systeemtaken door bijvoorbeeld standaardisatie van informatie.

⁴ Inclusief de eventuele effecten op de bestaande regulering en het toezicht.

⁵ Het kan hierbij als wij het juist zien ook gaan om niet-basisverzekerde zorg.

⁶ Stel bijvoorbeeld dat in grote mate of (nagenoeg) alleen voorlopig vrije prestaties worden afgesproken in een tariefgereguleerde sector; de NZa moet dan wettelijk gezien toch ook een tarief stellen en onderhouden voor de reguliere prestaties in het geval geen andere prestatie wordt overeengekomen. Dan kan bijvoorbeeld de vraag opkomen of zorgaanbieders nog in voldoende mate gegevens hebben geregistreerd die van belang zijn voor het vaststellen van tarieven voor de reguliere prestaties. Of en in welke

- *Verhouding tot bestaande opties*

Wij signaleren dat de verhouding van de voorlopig vrije prestatie ten opzichte van de bestaande opties om maatwerk en innovatie te faciliteren via de bekostiging met het huidige voorstel voor ons niet duidelijk is. Voor de uitvoering is helderheid hierover van belang. Dit is met name van belang om te kunnen beoordelen wanneer welke regels van toepassing zullen zijn, de vormgeving en toepassing van onze regelgeving en om in adviezen gericht te kunnen adviseren over bekostigingsopties voor maatwerk en innovatie. Bij de bestaande opties denken we met name aan de facultatieve prestatie die de NZa voor een aantal sectoren heeft opgenomen in haar regelgeving, bestaande prestaties voor zorgvernieuwing als die in segment 3 van de huisartsenzorg, ruim geformuleerde prestaties die ruimte laten voor innovatie en maatwerk en de optie van experimenten (zoals de beleidsregel voor kleinschalige experimenten⁷ en de experimenteermogelijkheid voor wijkverpleging⁸). Een vraag hierbij is ook in hoeverre de voorlopige vrije prestaties en de genoemde alternatieven, zoals de beleidsregel voor kleinschalige experimenten, naast elkaar kunnen bestaan en zo ja, wat daarvan de consequenties zijn voor bijvoorbeeld het toepasselijke beleid en macrokader. Een bepaalde innovatie zou bijvoorbeeld zowel onder het bereik van de beleidsregel voor kleinschalige experimenten als onder de mogelijkheid van een voorlopig vrije prestatie kunnen vallen. Voor de uitvoering en het toezicht is daarom een goed inzicht nodig in de verhouding van de voorlopig vrije prestatie tot de al bestaande opties om maatwerk en innovatie via de bekostiging te faciliteren, waaronder ook de (extra) mogelijkheden die dit nieuwe instrument biedt. Een verheldering van die punten in de nota van toelichting en zo nodig de wettekst achten wij daarom van belang. Hierbij dient ook aandacht te zijn voor de bestaande opties om de huidige bekostigingsmogelijkheden voor maatwerk en innovatie laagdrempelig in te richten (zie daarover ook de volgende alinea).

Kenmerk

324533/499690

Pagina

4 van 16

Ook via experimenten kan ruimte worden geboden om af te wijken van bestaande prestaties en tarieven. Zulke experimenten kunnen ook laagdrempelig worden gemaakt met bijvoorbeeld een landelijk werkende betaaltitel. In dat geval hoeft geen aparte beschikking te worden aangevraagd alvorens men met de innovatie kan starten. Een voorbeeld hiervan is het experiment voor de wijkverpleging. De voorlopige vrije prestatie vertoont ook gelijkenis met de huidige facultatieve prestaties. Een verschil is dat de initiatiefnemers in het geval van een facultatieve prestatie eerst een beschikking van de NZa nodig hebben. Als deze beschikking is afgegeven, stelt de NZa die facultatieve prestatie meteen ook beschikbaar voor andere zorgaanbieders en ziektekostenverzekeraars die daarover een afspraak hebben. Daarbij merken we op dat verzoeken voor facultatieve prestaties doorgaans marginaal worden getoetst en met de vaststelling daarvan relatief weinig tijd gemoed gaat.⁹ Met de

---

mate dat risico zich zal voordoen, valt in abstracto nog niet te zeggen en zal dan bij de concrete uitwerking nader moeten worden bezien. Daarbij kan ook worden bezien of het risico kan worden opgevangen met bijvoorbeeld een meer normatieve tariefstelling, regels over kostentoe rekening of een bepaalde wijze van inrichting van kostenonderzoeken.

⁷ Beleidsregel innovatie voor kleinschalige experimenten met kenmerk BR/REG-19158.

⁸ Beleidsregel experiment bekostiging verpleging en verzorging met kenmerk BR/REG-19144.

⁹ Bij een complete aanvraag voor een nieuwe facultatieve prestatie zal de NZa binnen vier weken na ontvangst van de schriftelijke aanvraag een besluit nemen. Dit is opgenomen in de toepasselijke beleidsregels van de NZa. Die termijn kan worden verlengd als benodigde informatie nog ontbreekt.

toets kan de NZa onder meer borgen dat de aangevraagde facultatieve prestatie voldoende concreet en duidelijk is, zodat problemen achteraf op dat vlak worden voorkomen.

Kenmerk
324533/499690

Pagina
5 van 16

- *Melding*

Om te kunnen starten moeten partijen de overeengekomen voorlopig vrije prestatie melden bij de NZa. Hiervoor is nodig dat in regelgeving concreet wordt gemaakt hoe de melding moet worden gedaan en welke informatie bij de melding moet worden gevoegd. Hiertoe bevat het conceptwetsvoorstel een regelende bevoegdheid voor de NZa. Dit stelt de NZa ook in staat om te regelen dat de melding bijvoorbeeld langs elektronische weg moet worden gedaan. Bij de uitwerking zal de NZa dan moeten bezien welke wijze van (elektronisch) melden meest passend en uitvoerbaar is: via een aparte portal, via een specifiek e-mailadres, met een digitaal meldformulier etc. Met het oog daarop is het van belang om in de nota van toelichting niet al voor te sorteren op een specifieke wijze van melden zoals nu het geval is, maar de NZa daarin haar eigen afweging te laten maken.

Daarbij geeft het concept voor de nota van toelichting aan dat de meldplicht zo wordt ingericht dat partijen bij gelegenheid van de melding gericht worden geïnformeerd over de eisen bij of krachtens de Wmg waaraan ze moeten voldoen bij de aanvang van de zorgverlening. Wij vragen ons af wat daarmee precies wordt bedoeld: aan welke eisen wordt gerefereerd en wie moet die informatie verstrekken? Op basis van de Wmg zijn immers tal van eisen gesteld, waaronder algemene eisen voor alle zorgaanbieders en zorgverzekeraars. Primair zou de wet- en regelgeving al voldoende helderheid moeten verschaffen over de eisen die gelden voor het in rekening kunnen brengen van de voorlopig vrije prestatie. Van partijen mag dan ook verwacht worden dat zij zelf de wet- en regelgeving kennen. Waar nodig, kan de NZa voorlichting verschaffen over specifieke, bijkomende eisen met betrekking tot de voorlopig vrije prestatie. Bijvoorbeeld over de wijze waarop een aanvraag tot vaststelling van de prestatie kan worden gedaan of de informatie die eventueel moet worden verstrekt voor de evaluatie. Wij adviseren u om deze passage in de nota van toelichting op deze wijze aan te passen.

Met de melding wordt blijkens het concept voor de nota van toelichting tevens beoogd dat de NZa de informatie krijgt die nodig is ten behoeve van toezicht. Hierop gaan we in de volgende paragraaf in.

- *Aanvragen reguliere prestatie*

Het concept voor de nota van toelichting geeft aan dat de zorgaanbieder en ziektekostenverzekeraar na de melding van een voorlopig vrije prestatie een verzoek kunnen doen aan de NZa om deze prestatie vast te laten stellen als reguliere prestatie. In potentie kan zo'n aanvraag worden gezien als verbetering en daarom als reguliere prestatie¹⁰ worden vastgesteld voor het hele veld.¹¹ Omdat

---

¹⁰ Met, voor zover van toepassing, ook een tarief. In dat geval is te bedenken dat een tariefonderzoek kan leiden tot andere uitkomsten dan het tarief waar partijen eerder van zijn uitgegaan bij de voorlopig vrije prestatie. De NZa heeft vanuit haar eigen verantwoordelijkheid mogelijk met meer aspecten rekening te houden bij de tariefstelling dan waarmee deze partijen rekening hebben gehouden.

het naar verwachting om een innovatieve prestatie gaat, bestaat echter ook de kans dat er eerst langduriger ervaring moet worden opgedaan met de betreffende voorlopig vrije prestatie voordat daadwerkelijk kan worden besloten of die een plek moet krijgen tussen de reguliere prestaties. Innovaties hebben immers vaak de tijd nodig om zich te bewijzen. Bovendien zullen er naar verwachting diverse voorlopig vrije prestaties worden gemeld, op verschillende momenten. De NZa zal deze initiatieven mogelijk tegen elkaar moeten afwegen om te beoordelen of en hoe de reguliere prestaties moeten worden aangepast. Daarbij moet ook worden voorkomen dat de reguliere prestaties frequent op ad hoc-basis worden aangepast, naar aanleiding van elkaar opvolgende verzoeken daartoe van partijen die een melding voor een voorlopige vrije prestatie hebben gedaan. Dit zou inbreuk maken op de regelrust die wordt nagestreefd.

Kenmerk
324533/499690

Pagina
6 van 16

Voor zover de aanvraag om bovengenoemde redenen niet direct als evidente verbetering kan worden verwerkt in de reguliere prestaties, kan het voor de hand liggen om pas na het verstrijken van een voldoende lang deel van de vrijstellingstermijn¹² te beoordelen of en hoe de reguliere prestaties naar aanleiding daarvan moeten worden aangepast. Hiervoor is een evaluatie nodig, met waar nodig ook aandacht voor de verschillende initiatieven. Eventuele tussentijdse verzoeken om voorlopig vrije prestaties als reguliere prestaties vast te stellen, zou de NZa in zo'n geval dan ook tot dat moment moeten kunnen aanhouden. Wij achten het van belang om die mogelijkheid te benoemen in de nota van toelichting en zo nodig de wettekst.

In de situaties die in de vorige alinea zijn beschreven, kan een alternatief zijn dat de NZa de voorlopig vrije prestatie alleen voor de aanvragende zorgaanbieder en ziektekostenverzekeraar vaststelt als prestatie (via een individuele in plaats van collectieve beschikking). Dit vraagt echter evenzeer een beoordeling door de NZa van zowel de prestatie als in voorkomende gevallen ook het tarief. Hoe intensief die toets moet zijn, zal bij de uitvoering nader moeten worden beoordeeld. Net als bij de huidige facultatieve prestaties kan die toets in bepaalde gevallen mogelijk meer marginaal zijn. In andere gevallen geldt voor zo'n individuele beschikking mogelijk eveneens dat meer ervaring met die innovatieve prestatie moet worden opgedaan alvorens een zorgvuldig besluit kan worden genomen op het verzoek tot vaststelling (zie de vorige alinea). Daarbij kan mogelijk de vraag opkomen wat van zo'n individuele beschikking de meerwaarde is, zolang de termijn waarvoor de prestatie voorlopig is vrijgesteld loopt. Immers, het aanvragen en vaststellen van een prestatie brengt (in meerdere of mindere mate) ook administratieve lasten met zich.

Een andere reden die het logisch kan maken om (pas) in een later stadium van de vrijstellingstermijn een besluit te nemen over het vervolg, is het feit dat ook het permanent vrijgeven van prestaties

---

¹¹ Onder omstandigheden kan hiervoor een aanpassing nodig zijn van de ministeriële regeling waarin de hoofdlijnen van de tarief- en/of prestatiestructuur zijn beschreven.

¹² Hieronder verstaan we de termijn waarvoor de prestaties voor een bepaalde zorgvorm voorlopig zijn vrijgesteld.

een vervolgstap kan zijn. Het feit dat alleen zorgvormen waarvoor de marktomstandigheden dat toestaan in aanmerking komen voor het voorlopig vrij geven van prestaties, maakt het te meer logisch om die inschatting te toetsen gedurende de vrijstellingstermijn en op basis van evaluatie vervolgens te beslissen of de betreffende prestaties permanent vrijgegeven kunnen worden.

Kenmerk
324533/499690

Pagina
7 van 16

- *Termijn en vervolg*

Voor het vervolg na de vrijstellingstermijn is een besluit nodig. Daarvoor bestaan verschillende scenario's. Een van de scenario's is dat partijen de NZa (voor zover al niet eerder gedaan) verzoeken om een prestatie als reguliere prestatie vast te stellen. Een ander scenario is dat de mogelijkheid om zelf prestaties overeen te komen 'permanent' wordt gemaakt door aanpassing van het Besluit uitbreiding en beperking werkingssfeer WMG,¹³ al dan niet onder voorwaarden en al dan niet náást gereguleerde prestaties die verplicht gehanteerd moeten worden als de zorgaanbieder en ziektekostenverzekeraar geen andere prestatie zijn overeengekomen. Ook kan bij de minister om een aanpassing van de tariefsoort worden aangevraagd. Eventueel kan de signalering om de prestatie permanent vrij te geven of de tariefsoort aan te passen bij de NZa vandaan komen. Een ander scenario is dat de bestaande, reguliere prestaties weer gedeclareerd zullen gaan worden.

Het is van belang om deze keuzes tijdig te kunnen maken en de eventuele aanpassingen in de regelgeving tijdig in te voeren zodat een naadloze overgang wordt gecreëerd. Daarvoor is nodig dat de voorlopige vrijstelling van de prestaties tijdig (gedurende de vrijstellingstermijn) wordt geëvalueerd, waar nodig tijdig wordt besloten door de politiek over het vervolg en indien gewenst ook tijdig aanvragen worden gedaan voor eventuele nieuwe prestaties. Omdat zo'n naadloze overgang wellicht niet altijd meteen valt te realiseren, is van belang dat de vrijstellingstermijn flexibel kan worden aangepast. Aangezien die termijn per ministeriële regeling wordt vastgesteld (met inachtneming van een eventueel wettelijke maximum), lijkt die flexibiliteit in zekere mate geborgd. In aanvulling daarop kan het wenselijk zijn om, naar voorbeeld van de huidige experimenteerbepalingen in de Wmg, de mogelijkheid te creëren om de gevolgen van een voorlopig vrije prestatie voor bepaalde tijd geheel of gedeeltelijk in stand te laten.¹⁴ Wij adviseren het wetsvoorstel daarmee aan te vullen indien wordt gekozen voor een wettelijk maximum voor de vrijstellingstermijn. Dit kan dan een oplossing bieden indien, na afloop van de (maximale) vrijstellingstermijn, de inbedding in de bestaande regulering of een van de andere opties voor het vervolg onverhoopt niet tijdig te realiseren is.

Om deze besluiten over het vervolg te kunnen nemen is een eenduidige, heldere regeling van de duur van de vrijstellingstermijn van belang. In het voorliggende voorstel is daarvan sprake, omdat in

---

¹³ Hiervoor zal een toetsingskader moeten worden gehanteerd (vergelijk eerdere dereguleringsadviezen van de NZa).

¹⁴ Zie artikel 58 lid 5 van de Wmg en de Beleidsregel tijdelijke instandlating gevolgen experimenten (met kenmerk BR/REG-17164) van de NZa.

een ministeriële regeling waarmee bepaalde prestaties voorlopig zullen worden vrijgesteld ook telkens de duur van die vrijstelling zal worden bepaald. Belangrijk daarbij, met het oog op het eventueel aanpassen van de reguliere tarieven en/of prestaties na afloop van de vrijstelling, is dat die vrijstellingstermijn voor elke afgesproken vrije prestaties op hetzelfde moment afloopt. De conceptwettekst voorziet daarin. Dat stelt de NZa in staat om de initiatieven in samenhang te evalueren en daarop een eventueel besluit tot aanpassing van de reguliere bekostiging te nemen.

Kenmerk
324533/499690

Pagina
8 van 16

De termijn waarvoor de prestatie voorlopig is vrijgesteld moet lang genoeg zijn voor het veld om de nodige ervaring op te doen met de voorlopig vrije prestatie en de inzichten te genereren die in staat stellen om te beoordelen of en op welke wijze de regelgeving moet worden aangepast. Welke termijn hiervoor in de regel vereist is, valt niet in zijn algemeenheid te zeggen. Dit kan afhangen van de kenmerken van de specifieke sector, de doelen die met het voorlopig vrij geven van prestaties in een bepaalde sector in het bijzonder worden nagestreefd en de wijze waarop van de mogelijkheid gebruik wordt gemaakt. Zo zullen specifieke innovaties mogelijk tijd nodig hebben om gerealiseerd te worden en zichzelf te bewijzen. Dit pleit er te meer voor om de termijn waarvoor de prestaties voorlopig vrij worden gesteld flexibel te houden in die zin dat deze in de ministeriële regeling op maat kunnen worden gesneden en eventueel ook tussentijds kunnen worden aangepast. De conceptwettekst voorziet hierin, met dien verstande dat er mogelijk een wettelijk maximum zal gelden.

U vraagt ons welk wettelijk maximum voor de vrijstellingstermijn wij adviseren. Voor de huidige experimenteermogelijkheid geldt een maximumtermijn van vijf jaar. Voor de voorlopig vrije prestaties adviseren wij om bij die maximumtermijn aan te sluiten, indien voor een wettelijk maximum wordt gekozen. Net als de experimenteermogelijkheid heeft de voorlopig vrije prestatie immers (mede) tot doel om in de bekostigingsregels ruimte te creëren voor maatwerk of innovatie en daarmee de benodigde ervaring op te doen die kan leiden tot eventuele aanpassingen in het bekostigingsbeleid. Een maximumtermijn van vijf jaar,¹⁵ zal naar wij vooralsnog kunnen inschatten in de regel lang genoeg zijn hiervoor.

- *Evaluatie*

Het conceptwetsvoorstel bevat geen bepalingen over evaluatie van de voorlopige vrijstelling van de prestaties. Zo'n evaluatie achten wij echter wel van belang.¹⁶ Voor de periode na de vrijstellingstermijn moet immers worden afgewogen of er aanleiding is om de reguliere prestaties aan te passen (daarbij zullen mogelijk ook verschillende (typen) voorlopig vrije prestaties die zijn gehanteerd tegen elkaar moeten worden afgewogen). Ook andere vervolgszenario's moeten eventueel worden onderzocht. Van belang is dat de NZa de medewerking aan zo'n evaluatie waar nodig moet kunnen

¹⁵ Gekoppeld ook aan de voorgestelde mogelijkheid om de gevolgen van de voorlopig vrije prestatie zo nodig voor bepaalde tijd geheel of gedeeltelijk in stand te laten.

¹⁶ Dit betekent niet per se dat elke gemelde voorlopig vrije prestatie geëvalueerd moet worden (hier kunnen nadere keuzes over worden gemaakt), maar in ieder geval wel de ervaringen die zijn opgedaan met het vrijstellen van de prestatie.

voorschrijven en afdwingen. Het lijkt ons van belang om dat in de nota van toelichting en zo nodig de wettekst te expliciteren.

Kenmerk
324533/499690

Pagina
9 van 16

- *Algemene verplichtingen en regelende bevoegdheden*
De NZa gaat ervanuit dat de algemene verplichtingen voor zorgaanbieders en ziektekostenverzekeraars en de bijbehorende regelende bevoegdheden voor de NZa, ook gelden in het geval een voorlopig vrije prestatie wordt gehanteerd. Hierbij is bijvoorbeeld te denken aan artikel 36 Wmg (administratie) en artikel 38 tot en met 41 Wmg (transparantie, waaronder het specificeren van facturen). Dit zelfde nemen wij aan voor de bevoegdheid op basis van artikel 50 van het wetsvoorstel om nadere regels te stellen omtrent het in rekening brengen van een tarief voor een prestatie of een deel van een prestatie. Hiermee kan de NZa waar van belang het flankerend beleid vormgeven dat nodig is om voorlopig vrije prestaties zo goed mogelijk te laten functioneren en daarbij de belangen van burgers te bewaken. Ook via de ministeriële regeling zouden daarvoor zo nodig waarborgen kunnen worden ingebouwd.¹⁷

3. Toezichtbaarheid en handhaafbaarheid

In onze twee eerdere, bovengenoemde uitvoeringstoetsen, schetsten we ook reeds de randvoorwaarden en aandachtspunten die bij vrije prestaties van belang zijn in het licht van toezicht en handhaving. Deze randvoorwaarden en aandachtspunten gelden ook voor de voorlopig vrije prestatie. Dit met inachtneming van onze aanvullende opmerkingen in de voorliggende toets. Daarbij kunnen we ten algemene opmerken dat het feit dat de voorlopig vrije prestatie alleen kan worden gedeclareerd als daarover een afspraak is met de ziektekostenverzekeraar, de kans op risico's en problemen naar verwachting kan verkleinen. In deze afspraken kan bijvoorbeeld worden geborgd dat helder is wat precies de inhoud is van de te leveren prestatie, of deze tot de wettelijke aanspraak behoort en zo ja, welke,¹⁸ en hoe controle plaatsvindt. Dit betekent wel dat partijen, en met name ziektekostenverzekeraars, die rol moeten pakken, omdat anders bijvoorbeeld het risico bestaat dat pas achteraf blijkt dat hetgeen is vergoed geen (basisverzekerde) zorg is.

In de voorliggende toets concentreren wij ons op de aanvullende aandachtspunten voor de toezichtbaarheid en handhaafbaarheid die specifiek met dit nieuwe instrument van een voorlopig vrije prestatie samenhangen. Hierbij gaan wij ook in op de risico's op incorrect declareren en fraude. Vanuit dat oogpunt wijzen wij op het volgende:

- *Melding en toezicht*
Om te kunnen starten moeten partijen de overeengekomen voorlopige vrije prestatie melden bij de NZa. Het concept voor de nota van toelichting geeft aan dat met de melding tevens wordt beoogd dat de NZa de informatie krijgt die nodig is ten behoeve van toezicht. Hierbij is niet geëxpliciteerd welk toezicht wordt bedoeld. Van belang hierbij is dat de indruk wordt vermeden dat de melding c.q. het uitblijven van een reactie daarop, wordt aangemerkt als

¹⁷ Bijvoorbeeld door te bepalen dat in een af te spreken voorlopig vrije prestatie basisverzekerde en niet-basisverzekerde zorg niet worden vermengd. Dit kan mogelijk de uitvoering van systeemtaken als de risicoverevening en het eigen risico en het toezicht daarop vergemakkelijken.

¹⁸ Partijen dienen dit primair zelf na te gaan.

c.q. het uitblijven van een reactie daarop, wordt aangemerkt als signaal dat de NZa van oordeel is dat de gemelde voorlopig vrije prestatie aan de regelgeving voldoet. Van zorgaanbieders en ziektekostenverzekeraars mag worden verlangd dat zij de regelgeving kennen. Zij dienen zelf na te gaan of de overeengekomen voorlopig vrije prestaties in overeenstemming is met de regelgeving. Van belang daarbij is uiteraard wel dat de toepasselijke regelgeving (zoals de ministeriële regeling) voldoende duidelijk is.

Kenmerk
324533/499690

Pagina
10 van 16

Een actieve toetsing van de gemelde voorlopig vrije prestaties (en de bijbehorende overeenkomst) zou zich ook niet goed verdragen met het karakter van de meldplicht. Het is immers de bedoeling dat partijen na melding direct kunnen starten met het leveren en declareren van de prestatie. Ook het feit dat de meldingen in potentie in grote getalen gedaan worden, maakt dat het niet voor de hand ligt dat de NZa deze actief zal toetsen. Dat zou dan immers niet werkbaar zijn. Het toezicht van de NZa zal risicogestuurd zijn. Zo kunnen signalen bijvoorbeeld aanleiding geven om te controleren of partijen een voorlopig vrije prestatie wel declareren met in achtname van de geldende regelgeving. De meldingen kan de NZa benutten bij zowel haar nalevingstoezicht als haar markttoezicht (bijvoorbeeld voor marktscans en monitors). De interventie van de NZa naar aanleiding van een signaal kan er in bepaalde omstandigheden mogelijk ook uit bestaan dat partijen de gelegenheid krijgen om de afspraken over de voorlopig vrije prestatie zo aan te passen, dat deze alsnog binnen de kaders van de wet- en regelgeving passen.

- *Overeenkomst*
Om de voorlopig vrije prestatie te mogen declareren moet er daarover een overeenkomst zijn tussen de zorgaanbieder en ziektekostenverzekeraar van de betreffende patiënt. De eisen die aan de vorm en inhoud van de overeenkomst worden gesteld moeten helder en goed toezichtbaar zijn. De bevoegdheid die de conceptwettekst toekent aan de NZa om hierover regels te stellen, stellen in staat om dit te borgen. De aanwezigheid van een overeenkomst wordt ook nu reeds voor bepaalde prestaties als eis gesteld in de regelgeving en is op zich handhaafbaar. Dat geldt ook voor de voor de hand liggende eis dat de overeenkomst (net als vermoedelijk de melding) naast de overeengekomen prestatiebeschrijving, ook de prijs en duur waarvoor deze is afgesproken moet bevatten. Met het oog op controleerbaarheid kan de NZa via de genoemde regelende bevoegdheid bijvoorbeeld expliciteren dat het om een schriftelijke (of eventueel digitaal getekende en vastgelegde) overeenkomst moet gaan.
- *Informereren*
Van belang is dat zorgaanbieders en ziektekostenverzekeraar de burger goed informeren over de overeengekomen voorlopig vrije prestatie en wie daar gebruik van kunnen maken, zodanig dat deze dit al kan betrekken bij het kiezen van een zorgaanbieder en eventueel ziektekostenverzekeraar. Dit volgt ook uit de artikelen 38 tot en met 40 Wmg. Het belang hiervan wordt benadrukt in het

- *Administratie*

Voor het toezicht en de handhaving is van belang dat de zorgaanbieder en ziektekostenverzekeraar die een voorlopig vrije prestatie zijn overeengekomen, die overeenkomst in hun administraties opnemen. Daartoe zijn zij ook verplicht op grond van artikel 36 lid 1 Wmg. Wij bevelen aan om dit in de nota van toelichting bij het wetsvoorstel te expliciteren.

Kenmerk
324533/499690

Pagina
11 van 16

- *Risico's op niet-correct declareren of fraude*

De voorlopig vrijgestelde prestatie moet worden gedeclareerd binnen de vrijstellingstermijn.¹⁹ Dit betekent dat het moment van declareren en niet het moment van leveren (of aanvangen) van de zorg bepalend is voor de vraag welke prestatie moet worden gedeclareerd. Dit kan mogelijk incorrect declareren in de hand werken. Het betekent immers dat zorgaanbieders er alert op moeten zijn dat zij de levering van een overeengekomen vrije prestatie niet starten (en in plaats daarvan een reguliere prestatie leveren), als zij verwachten dat zij die niet zullen afronden en declareren voordat de vrijstellingstermijn is verstreken. Dit is mogelijk niet altijd even eenvoudig in te schatten of in te plannen. Ook moeten zij dan niet vergeten een geleverde vrije prestatie tijdig te declareren (mogelijk is dit ook niet altijd even makkelijk in te plannen). De impact van dit risico zal afhangen van de omstandigheden van het geval, zoals de vraag in welke mate gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om voorlopig vrije prestaties af te spreken en in welke mate de start en afronding van die prestatie op voorhand al goed zijn in te schatten. Anderzijds kan het koppelen van de vrijstellingstermijn aan het moment van (aanvangen van) de zorgverlening in plaats van aan het moment van declareren, mogelijk in de hand werken dat zeer langdurige prestatiebeschrijvingen overeen worden gekomen. In dat geval zou de vrijstellingstermijn in feite kunnen worden opgerekt. Wij geven in overweging om te bezien of deze risico's kunnen worden opgevangen door een overgangsbepaling in de ministeriële regeling of anderszins.²⁰

In het verlengde van het bovenstaande is te bedenken dat het zorgaanbieders, bij het ontbreken van nadere eisen daarover, in beginsel vrij staat om het moment van declareren zelf te kiezen. Dat kan in theorie ook zijn voordat de zorg is verleend. Omtrent het moment van declareren zouden, voor zover dit ongewenst is, dan ook mogelijk nadere regels moeten worden gesteld²¹ indien de vrijstellingstermijn gekoppeld blijft aan het moment van declareren. Zo kan dan worden voorkomen dat via voorafgaand declareren wordt gerealiseerd dat een prestatie wordt (door)geleverd tot (ver) nadat de vrijstellingstermijn is verlopen.

Een tweede risico op incorrect declareren waar wij op wijzen, betreft het volgende. Zoals het concept voor de nota van toelichting aangeeft, moet het bij een voorlopige vrije prestatie gaan om een

¹⁹ Zie artikel 50 lid 3 onder d van het concept voor de wetstekst.

²⁰ Met overgangsbeleid kan waar nodig ook worden voorkomen dat een al geleverde voorlopig vrije prestatie niet meer kan worden gedeclareerd omdat de vrijstellingstermijn is verstreken.

²¹ Via de ministeriële regeling of zo mogelijk via nadere regels van de NZa omtrent het in rekening brengen van een tarief als bedoeld in artikel 50 lid 9 van het wetsvoorstel.

nieuwe prestatie die daadwerkelijk inhoudelijk afwijkt van bestaande prestatiebeschrijvingen van de NZa. Is dat niet het geval, dan moet immers die bestaande prestatiebeschrijving worden gehanteerd. Het risico hierbij is, dat mogelijk niet altijd valt in de schatten of de overeengekomen vrije prestatie daadwerkelijk inhoudelijk afwijkt van de bestaande prestaties. De bewoording van de prestaties kunnen verschillen, en daarnaast kunnen er ook (marginale) inhoudelijke verschillen zijn tussen de prestaties. Dit kan het complex maken om in te schatten of deze prestaties daadwerkelijk verschillen. Dit risico kan het toezicht bemoeilijken en incorrect declareren in de hand werken. De impact van dit risico is echter naar verwachting veelal beperkt: in feite betreft het in voorkomende gevallen alleen een administratieve fout, in die zin dat voor in feite dezelfde prestatie een verkeerde prestatiebeschrijving wordt gehanteerd. Die impact kan eventueel groter zijn als partijen hier bewust de ruimte opzoeken om zo voor (nagenoeg) dezelfde prestatie een hoger tarief in rekening te kunnen brengen dan mogelijk is op basis van de reguliere bekostiging. Voor de voorlopig vrije prestatie geldt immers een vrij tarief. In beginsel zou men echter mogen verwachten dat een zorgverzekeraar hier niet in meegaat.

Kenmerk
324533/499690

Pagina
12 van 16

In het verlengde hiervan wijzen we op de volgende passage uit het concept voor de nota van toelichting: 'Het kan zijn dat de prestatie wordt opgenomen in een door de NZa ambtshalve of op aanvraag vast te stellen collectieve prestatiebeschrijving of een op aanvraag vast te stellen individuele prestatiebeschrijving. In dat geval vervalt de voorlopig vrijstelling. Dit geldt op dat moment ook voor voorlopig vrije prestaties die identiek of hiermee vergelijkbaar zijn. Voorwaarde voor het hanteren van een voorlopig vrije prestatie is immers dat dit een andere prestatiebeschrijving betreft dan die door de NZa is vastgesteld.' Met betrekking tot de hier beschreven situatie merken we het volgende op: De voorlopige vrijstelling vervalt in het geval op aanvraag een *individuele* prestatie is vastgesteld, naar wij aannemen alleen voor de partijen voor wie die individuele prestatie is vastgesteld. Immers, alleen zij kunnen aan die individuele beschikking een betaaltitel ontleen. Partijen die een identieke voorlopig vrije prestatie hebben gemeld, kunnen niet declareren op basis van die vastgestelde individuele prestatie, zodat het niet de bedoeling lijkt om dan ook voor hen de voorlopig vrijstelling te laten vervallen. Het lijkt ons van belang om dit te verhelderen in de nota van toelichting. Daarnaast is van belang dat de bewoording 'hiermee vergelijkbaar zijn' in deze passage wordt aangepast. Wat vergelijkbaar is, is sterk voor discussie vatbaar. Dit brengt rechtsonzekerheid met zich en problemen bij de handhaving. Zoals uit de bewoording elders in het concept voor de nota van toelichting valt op te maken, gaat het erom dat de voorlopig vrije prestatie een nieuwe prestatie is die inhoudelijk afwijkt van bestaande prestatiebeschrijvingen van de NZa.

Daarnaast kan er ook verschil zijn in bijvoorbeeld de locatie waar de zorg wordt verleend (bijvoorbeeld in een winkelcentrum met een hogere huurprijs voor de zorgaanbieder) of gebruik van duurdere materialen; leidt dit al tot een andere prestatie waarvoor een voorlopig vrije prestatie kan worden gedeclareerd? Met ander woorden, wat wordt wel en niet verstaan onder daadwerkelijk

inhoudelijk afwijken van bestaande prestaties? Hier zal beleid op moeten worden gevoerd.²² Met het oog daarop lijkt ons van belang om in de nota van toelichting al zo duidelijk mogelijk te benoemen welke ruimte de wetgever op dit vlak beoogt te bieden. Duidelijkheid vooraf is hier te meer van belang omdat zorgaanbieders en ziektekostenverzekeraars bij de voorlopig vrije prestatie primair zelf de inschatting moeten maken of sprake is van een andere prestatie, waar dat bij bijvoorbeeld de huidige beleidsregel voor kleinschalige experimenten voorafgaand door de NZa wordt beoordeeld.

Kenmerk
324533/499690

Pagina
13 van 16

Voor de volledigheid merken wij hierbij op dat in het concept voor de nota van toelichting wordt gesproken over prestaties die maatwerk en innovatie mogelijk maken. Het concept voor de wettekst stelt het inzetten voor maatwerk of innovatie echter niet als eis voor het kunnen declareren van een voorlopig vrije prestatie (het moet daarentegen, kort gezegd, gaan om een andere prestatie dan reeds is vastgesteld). Zo'n eis zou overigens ook moeilijk te handhaven zijn, omdat voor discussie vatbaar kan zijn of sprake is van maatwerk of innovatie.

- *Handhaving*
Als bij het declareren niet aan de in artikel 50 genoemde voorwaarden voor het in rekening kunnen brengen van een voorlopig vrije prestatie is voldaan, wordt in feite een verkeerde prestatiebeschrijving en eventueel een verkeerd tarief in rekening gebracht dan wel een prestatie gedeclareerd die nog niet is vastgesteld. In dat geval had immers een van de reguliere, door de NZa vastgestelde prestaties moeten worden gedeclareerd of hiervoor op aanvraag eerst een nieuwe prestatie moeten zijn vastgesteld door de NZa. Dit valt onder de verbodsbepalingen van artikel 56a van het wetsvoorstel en de daaraan gekoppelde handhavingsbevoegdheden als aanwijzing, last onder dwangsom en boete.²³ Dit gaat naar wij aannemen ook op voor het geval niet wordt voldaan aan de eventueel door de NZa gestelde regels over de wijze waarop de melding moet worden gedaan en de daarbij te voegen gegevens of over de vorm en inhoud van de overeenkomst. Wij adviseren om dit voor de duidelijkheid te expliciteren in de nota van toelichting.

4. Extra werkzaamheden NZa en inschatting kosten

Het instrument van de voorlopig vrije prestatie brengt extra werkzaamheden met zich voor de NZa. Het gaat daarbij in het bijzonder om het instellen en onderhouden van een voorziening en eventuele bijbehorende formulieren voor het (bijvoorbeeld langs elektronische weg) melden van een overeengekomen voorlopig vrije prestatie, informatieverstrekking, evaluatie, het behandelen van verzoeken en het waar nodig aanpassen van de reguliere bekostiging. Die werkzaamheden kunnen in potentie (erg) omvangrijk zijn, als er in grote getalen gebruik wordt gemaakt van de met dit instrument geboden mogelijkheden. Dit

²² Vergelijkbare vraagstukken kunnen spelen bij de huidige experimenteermogelijkheden zoals die voor kortdurende kleinschalige experimenten en bij de facultatieve prestatie.

²³ Hierbij gaan we ervanuit dat de eventueel benodigde redactionele wijzigingen worden aangebracht in deze bepalingen naar aanleiding van de overige aanpassingen in de derde nota van wijziging bij het wetsvoorstel.

vraagt dan ook om heldere procedures voor bijvoorbeeld het doen van aanvragen en de beoordeling²⁴ daarvan. Daarnaast kan eventueel sprake zijn van aanvullende activiteiten op het vlak van advisering (zoals het doen van uitvoerings- en handhaafbaarheidstoetsen), signalering, toezicht, regulering, tussentijdse monitoring, marktonderzoek en dataverzameling en -uitwisseling.

Kenmerk
324533/499690

Pagina
14 van 16

Daarbij is te bedenken dat het toezicht op correct declareren mogelijk complexer wordt. Naar mate er meer verschillende prestaties worden overeengekomen, zal het toezicht immers ook gedifferentieerder moeten worden. Ook is te verwachten dat er bij vrije prestaties mogelijk flankerend beleid nodig is in de vorm van bijvoorbeeld (meer) transparantietoezicht en standaardisatie en uitwisseling van informatie voor systeemtaken van overheden en verzekeraars (bijvoorbeeld op het vlak van macrobeheersing van de uitgaven en risicoverevening).

Of en in welke mate zulke werkzaamheden zich zullen voor doen en wat daar de implicaties van zijn qua benodigde capaciteit en middelen, kunnen wij nader beoordelen op het moment dat de plannen voor voorlopig vrije prestaties concreter zijn uitgewerkt. Bijvoorbeeld wanneer de betreffende ministeriële regelingen voor een uitvoerings- en handhavingstoets aan ons worden voorgelegd. Zo is onder meer nog niet bekend wat het verwachte aantal meldingen van overeengekomen vrije prestaties zal zijn. Mogelijk gaat het (slechts) om een beperkt aantal. Daarbij is ook een optie om het gezamenlijk digitaal aanmelden in eerste aanleg 'licht' op te zetten en pas te verzwaren wanneer nodig. Hierbij speelt ook dat er nog geen helder zicht is op wat de concrete eisen en wensen zijn aan de gewenste oplossing. Daarmee is het op dit moment ook nog niet mogelijk om concreet aan te geven wat de impact is in termen van investering, exploitatie en benodigde capaciteit voor een faciliteit om de meldingen te ontvangen en verwerken.

5. Slot

De hoofdpunten van deze brief vatten we als volgt samen:

- Wij signaleren dat de verhouding van de voorlopig vrije prestatie ten opzichte van de bestaande opties om maatwerk en innovatie te faciliteren via de bekostiging met het huidige voorstel voor ons niet duidelijk is. Helderheid hierover is onder meer van belang om te kunnen beoordelen wanneer welke regels van toepassing zullen zijn en voor het inzicht in de toepassingsmogelijkheden van de verschillende opties. Bij de bestaande opties denken we hierbij onder meer aan de facultatieve prestatie en de experimenteermogelijkheid, die eveneens laagdrempelig kunnen worden ingericht. Zo kan bij experimenten bijvoorbeeld worden gewerkt met een landelijk werkende betaaltitel, zodat geen aparte beschikking hoeft te worden aangevraagd alvorens men met de innovatie kan starten. Voor de uitvoering is derhalve een goed inzicht nodig in de verhouding van de voorlopig vrije prestaties tot die andere opties, waaronder ook de (extra) mogelijkheden die dit nieuwe instrument biedt. Een

---

²⁴ Naar verwachting zal de NZa hierbij in beginsel uitgaan van de reguliere beoordelingskaders voor prestatie- en tariefverzoeken, tenzij er reden is om dit beleid anders vorm te geven. Als hierboven aangeven kan voor verzoeken om een gemelde voorlopig vrije prestatie als individuele prestatie vast te stellen worden bezien of de beoordelingsprocedure lichter kan worden vormgegeven.

verheldering van die punten in de nota van toelichting en zo nodig de wettekst achten wij daarom van belang.

Kenmerk
324533/499690

Pagina
15 van 16

- Afgezien van het bovenstaande, leidt de toets tot de conclusie dat wij onder de genoemde voorwaarden in staat zijn om de taken uit te voeren die de conceptwettekst voor de voorlopig vrije prestatie bij de NZa neerlegt. Wij signaleren daarbij nog enkele aandachtspunten die voor een goede uitvoering en voor het toezicht en de handhaving van belang zijn.
- Indien wordt gekozen voor een wettelijk maximum voor de vrijstellingstermijn, dan adviseren wij om hiervoor een maximum van vijf jaar te hanteren.
- Om een naadloze overgang te faciliteren geven we in overweging om, naar voorbeeld van de huidige experimenteerbepalingen in de Wmg, de mogelijkheid te creëren om de gevolgen van een voorlopig vrije prestatie voor bepaalde tijd geheel of gedeeltelijk in stand te laten. Dit advies geldt in het bijzonder indien wordt gekozen voor een wettelijk maximum voor de vrijstellingstermijn. Dit kan een oplossing bieden indien, na afloop van de (maximale) vrijstellingstermijn, de inbedding in de bestaande regulering of een van de andere opties voor het vervolg onverhoopt niet tijdig te realiseren is.
- Het conceptwetsvoorstel bevat geen bepalingen over evaluatie van de voorlopige vrijstelling van prestaties. Van belang is dat de NZa de medewerking aan zo'n evaluatie waar nodig moet kunnen voorschrijven en afdwingen. Wij adviseren om dat in de nota van toelichting en zo nodig de wettekst te expliciteren.
- Waar relevant hebben we in relatie tot de in deze toets genoemde aandachtspunten nog enkele (andere) suggestie gedaan voor het aanpassen van de wettekst of de nota van toelichting. Hierbij gaat het onder meer om verduidelijkingen die van belang zijn voor de uitvoering, het beperken van risico's op het vlak van correct declareren en het toezicht en de handhaving. Voor het overige verwijzen wij naar de twee genoemde eerdere uitvoeringstoetsen van de NZa waarin de randvoorwaarden en aandachtspunten voor vrije prestaties nader zijn geschetst.
- Het is van belang dat wij steeds tijdig in de gelegenheid zullen worden gesteld om de ministeriële regelingen voor de voorlopige vrije prestaties en eventuele daarop volgende aanpassingen van het Besluit uitbreiding en beperking werkingssfeer WMG, op uitvoerbaarheid en toezichtbaarheid en handhaafbaarheid te toetsen.

Tot slot signaleren we dat de aard en omvang van de werkzaamheden die het instrument van de voorlopig vrije prestatie met zich brengt voor de NZa, mede afhangen van de mate waarin en de wijze waarop veldpartijen er gebruik van gaan maken en van de risico's en aandachtspunten die zij daarbij signaleren. Een nadere inschatting hiervan kunnen wij maken als daar zicht op is. Dit geldt ook voor onze mogelijkheden om dit instrument uit te voeren en erop toe te zien.

Wij hopen u hiermee van dienst te zijn geweest. Voor een nadere toelichting houden wij ons graag beschikbaar.

Kenmerk
324533/499690

Pagina
16 van 16

Hoogachtend,
Nederlandse Zorgautoriteit,

dr. M.J. Kaljouw
voorzitter Raad van Bestuur